

Prev. Jerka Belan i Mate Maras, Sveučilišna naklada Liber – Nakladni zavod Matice hrvatske (Biblioteka »Klasična djela svjetske književnosti«), Zagreb 1981.

Стр. 160: Младен Лесковац, *Песме и њрејеве*, Матица српска (Библиотека «Савременици»), Нови Сад 1989. (У овој књизи је објављено друго издање Лесковчевог превода средњовековне *Повесџи о Окасену и Николетји*, стр. 137 - 199.)

Стр. 226: Baldesar Castiglione, *Dvoranin*, prev. Frano Čale, Centar za kulturnu djelatnost (»Znaci«, Velika edicija knjiga, 6), Zagreb 1986.

Стр. 252: *Kur' ân*, prev. Besim Korkut, Oriјentalni institut (Posebna izdanja, VII), Sarajevo 1977.

Стр. 271: Гај Плиније Млађи, *Писма*, прев. Албин Вилхар, редактор Бранко Гавела, Српска књижевна задруга (коло LXXV, књ. 495), Београд 1982.

Стр. 281: Стихове из збирке *Carmina Burana*, на које је Карл Орф компоновао своју познату кантату, превео је непотписани преводилац за програмску, концертну књижицу: **Carl Orff, Carmina Burana. Cantiones Profanae**. Коларчев народни универзитет – Концертна пословница Србије, Културно–уметничко друштво Савеза студената Београдског универзитета «Бранко Крсмановић»: Концерт Академског хора. Уводно предавање: Станислав Винавер. Диригент Богдан Бабић. Асистенти Димитрије Стефановић и Душан Максимовић. Солисти као гости: Бисерка Цвејић, мецосопран, Стјепан Андрашевић, тенор, Живојин Милосављевић, баритон, Рут Антуновић, сопран, и Владислав Мијушковић, бас–баритон. Академски хор «Бранко Крсмановић», Оркестар Београдске опере, Жика Јовановић, клавира I, и Душан Максимовић, клавира II. Београд, јуни 1955. Програмска књижица садржи предговор Николе Херцигоње, латински текст и српски превод. Библиотека Музиколошког института Српске академије наука и уметности у Београду поседује примерак овога концертног програма: Заоставштина Стане Ђурић-Клајн, бр. 6400.

Оцењен је као веома успео превод изабраних одломака из збирке *Carmina Burana*, који је класични филолог Милеса Стефановић-Анђус унела у свој необјављени дипломски рад одбрањен 1988. г. на Одељењу за класичне науке Филозофског факултета у Београду. Дипломски рад се може погледати у семинарској библиотеци Одељења за класичне науке.

Александар Васић

МУЗИКА КАО ВИД УМЕТНОСТИ

Валентина Н. Холопова, *Музыка как вид искусства*, учебное пособие, изд. «Лань», Санкт-Петербург, 2000, стр.320, формат 12,5 x 20.

Ова изузетна књига која носи прескромну одредницу «учебноје пособије», што би у преводу значило уџбенички приручник, представља треће издање студије, завршене 1980. године, како нас у кратком уводу

обавештава аутор. Како даље сазнајемо из тог малог предговора, Валентину Холопову, професора теорије музике на Московском конзерваторијуму, подстакла је невелика књига совјетског музичког социолога и естетичара Арнолда Сохора, са насловом *Музика као вид уметности* (Москва, 1961.), да напише своје виђење феномена музике. Прво издање истоимене књиге Холопове, у два тома, изашло је у Москви 1990-1991. Друго, једнотомно, публикувано је 1994. године, такође у Москви. Треће, садашње издање, које је пред нама, објављено је са незнатним редакцијским изменама.

Студија Холопове задржала је првобитну дводелну форму, од које први део носи наслов *Музичко дело као феномен*. Већ на почетку осваја нас прва глава «О суштини музике као вида уметности». И даље, тешко је рећи која је у првом поглављу ставка занимљивија – «Музика као поглед на свет» или «Две глобалне концепције музике: мелодијска и ритмичка», да не говоримо о потпоглављу «Музика ‘хармонизује’». Други део књиге носи назив *Садржај музичког дела*, у коме одмах привлачи пажњу прво поглавље «Конструкција садржаја музичког дела» и његово потпоглавље «Опроштајни поглед на дихотомију ‘форма и садржај’ у уметности». Да би се то боље разложило следи поглавље «Садржај музичке форме» и на крају финале – глава «Вредност музике (уместо закључка)». Намерно нису овде набројане све главе и њихова тумачења, јер ову књигу треба прочитати од корица до корица, а не о њој писати. Речи нису довољне да искажу богатство знања и духа ауторке која је дала у свом врло стручном делу, јединственој студији, лако читљивој, ретко сажетим и максимално садржајним стилем, у интердисциплинарним размерама, представу суштине тонске уметности у свим њеним видовима. То треба да интересује све и свакога, не само ученике и студенте музике, макар био у питању и нови циклус предмета о музичком садржају на Конзерваторијуму у Москви, како смо о томе обавештени из импресума књиге Валентине Холопове. Њено дело треба осим музичара, теоретичара и извођача, да проуче сви, од лаика до посленика других уметности на свим нивоима, до професора универзитета разних занимања, били они естетичари, филозофи или историчари односно теоретичари књижевности. Крајње је време да други почну да уче од музике, а не да се музикологија покорава разним «сродним» дисциплинама. Књига Холопове је најбољи доказ и путоказ за овакав став, који би требало да се заузме у одбрану аутономије музике. Можда ауторка није изричито имала такву намеру, али њено дело говори много више од сваке намере. Сетимо се шта је о музици рекао Лудвиг ван Бетовен! На тим позицијама стоји и Валентина Холопова.

Надежда Мосусова